

گزارش آثار اجرای مصوبه سیاست‌های سنجش و پذیرش در دانشگاه‌ها

۱. مقدمه

شورای عالی انقلاب فرهنگی مصوبه‌ای را در مورد نظام سنجش و پذیرش دانشگاه‌ها به تصویب رسانده است. هدف این مصوبه، بازگشت مرجعیت به نظام تعلیم و تربیت رسمی است. این گزارش، به بررسی آثار مثبت این مصوبه می‌پردازد.

۲. اهداف و دستاوردهای اصلی مصوبه

عمق بخشی به یادگیری: حذف دروس عمومی از کنکور و افزایش اهمیت سوابق تحصیلی، روش‌های تست محور را کاهش داده و یادگیری عمیق را تقویت می‌کند.

(تصویر شماره ۱)

محتوای سوال	مربیان مدارس		دانش‌آموزان و اولیای آنها	
	سوابق و سوابق	سوابق و سوابق	سوابق و سوابق	سوابق و سوابق
افزایش یادگیری مفهومی با تغییر ارزیابی از تستی به تشریحی (و تدریس شدن ارزیابی)	16.50	15.80	43.40	24.20
			32.40	

افزایش مرجعیت برنامه درسی:

(تصویر شماره ۲)

محتوای سوال	مربیان مدارس		دانش‌آموزان و اولیای آنها	
	سوابق و سوابق	سوابق و سوابق	سوابق و سوابق	سوابق و سوابق
اهتمام بیشتر دانش‌آموز به برنامه درسی در روش جدید	13.10	26.40	41.70	21.40
			36.90	

افزایش مرجعیت معلم:

(تصویر شماره ۳)

محتوای سوال	مربیان مدارس		دانش‌آموزان و اولیای آنها	
	سوابق و سوابق	سوابق و سوابق	سوابق و سوابق	سوابق و سوابق
افزایش پاسخگویی معلم نسبت به عملکرد خود (و افزایش نقش معلم در تعلیم و تربیت)	11.30	8.90	79.70	24.20
			37.50	

کاهش وابستگی به کنکور و موسسات آموزشی کنکور: کاهش سهم آزمون سراسری کنکور از ۱۰۰ به ۴۰ درصد

محتوای سوال	مجموع مدارس		گرایش آموزش و بهداشت آنها	
	میانگین	حداکثر	میانگین	حداکثر
از بیشتر موسسات آموزشی بر کنکور در مقایسه با امتحان نهایی	66.80	15.10	38.25	24.85
			36.90	

(تصویر شماره ۴)

افزایش عدالت آموزشی: بر اساس داده‌ها، سهم دهک‌های کم درآمد (دهک‌های ۱ تا ۵) در رشته‌های پرطرفدار مانند پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی از ۱۴٪ به ۶۶٪ افزایش یافته است. این تغییر به نفع مناطق کم برخوردار است.

ابعاد کلان سیاست؛ تغییر روند در خلال اجرای مصوبه

پذیرفته شدگان رشته های دارو، دندان و پزشکی عمومی؛ گروه آزمایشی تجربی

قبولی با رتبه زیر ۳۰۰۰ کنکور ۱۳۹۹؛ برش نمونه رشته پزشکی، دارو و دندان / برش نمونه رشته پزشکی، دارو و دندان

دهک ها	درصد	دهک ها	درصد
دهک اول	0.1%	دهک اول	3.4%
دهک دوم	0.3%	دهک دوم	3%
دهک سوم	0.9%	دهک سوم	3.9%
دهک چهارم	1.7%	دهک چهارم	5.7%
دهک پنجم	2.1%	دهک پنجم	7.6%
دهک ششم	3.5%	دهک ششم	10%
دهک هفتم	5.5%	دهک هفتم	12.9%
دهک هشتم	10.5%	دهک هشتم	16.4%
دهک نهم	19.2%	دهک نهم	17.8%
دهک دهم	56.2%	دهک دهم	19.3%
مجموع	100%	مجموع	100%

(تصویر شماره ۵)

۳. تحلیل آماری و شواهد مستند

- بالاتر بودن نمرات کل سابقه تحصیلی دهک‌های پایین تر درآمدی نسبت به نمرات آزمون سراسری کنکور: دهک‌های پایین تر با اعمال تأثیر قطعی سوابق تحصیلی، امکان رقابت بیشتری یافته اند. نمونه آماری پذیرفته شدگان رشته های با آزمون گروه علوم تجربی سال ۱۴۰۲ این موضوع را نشان میدهد. این امر در جهت تحقق عدالت آموزشی موثر بوده است.

نکات ناظر بر تفاوت در نتایج تحلیلی سازمان سنجش آموزش کشور

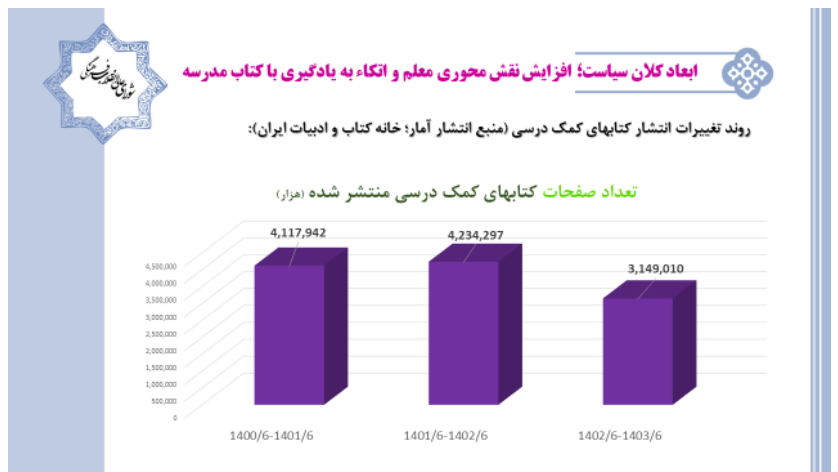
بررسی تفاضل میانگین نمرات آزمون از نمره سوابق تحصیلی پذیرفته شدگان رشته های با آزمون آزمون سراسری سال ۱۴۰۲ به تفکیک دهک های درآمدی (گزارش سازمان سنجش)

گروه قبولی	میانگین نمره	دهک‌های درآمدی										
		۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰
علوم تجربی	نمره کل آزمون	۷۸۸۱	۷۵۱۳	۷۲۸۴	۷۲۵۸	۷۴۰۵	۷۴۸۲	۷۵۸۰	۷۶۶۹	۷۸۰۳	۷۸۹۶	۸۱۰۸
	نمره کل سوابق تحصیلی	۷۶۶۱	۷۶۴۱	۷۶۲۱	۷۶۲۱	۷۶۲۱	۷۶۲۱	۷۶۲۱	۷۶۶۶	۷۸۴۶	۷۸۹۹	۷۹۹۷
	تفاضل نمره کل سوابق تحصیلی و نمره کل آزمون	-۲۱	-۱۲۸	-۱۴۲	-۱۷۶	-۱۲۶	-۱۳۹	-۱۰۰	-۲۷	-۴۲	-۳	۱۱۱

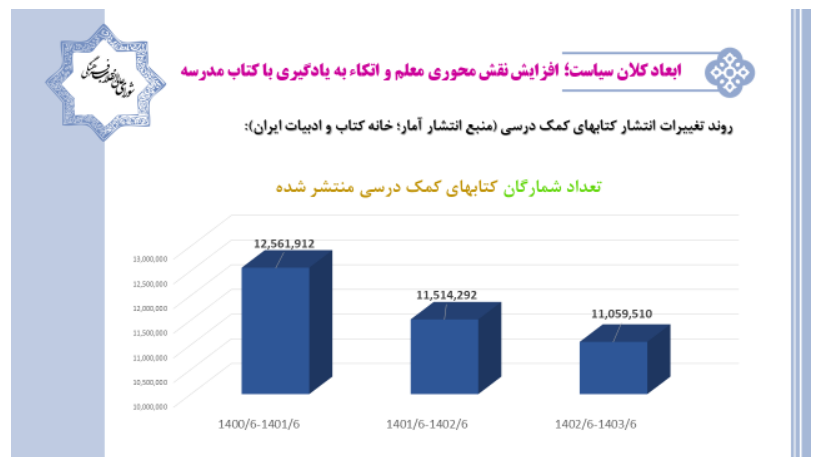
بالاتر بودن نمره کل سوابق تحصیلی دهک های ۱ تا ۷ در حد ۱۰۰ نمره و بالاتر نسبت به نمره کل آزمون

(تصویر شماره ۶)

– کاهش استفاده از کتاب‌های کمک‌آموزشی: بر اساس گزارش خانه کتاب و ادبیات ایران، انتشار کتاب‌های کمک آموزشی کاهش یافته و توجه به کتاب‌های درسی افزایش یافته است.

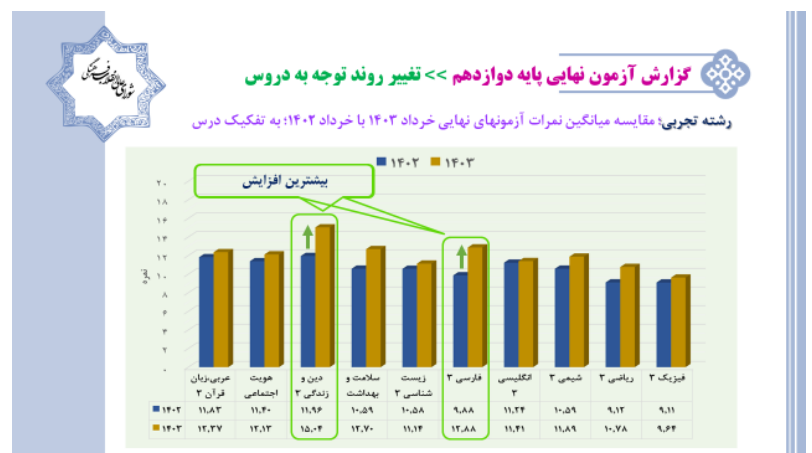

(تصویر شماره ۷)

(تصویر شماره ۸)

افزایش میانگین نمرات دروس مدرسه‌ای: داده‌های آزمون‌های نهایی نشان می‌دهد که میانگین نمرات در برخی دروس مانند رشته تجربی در سال ۱۴۰۳ نسبت به سال قبل بهبود یافته است.

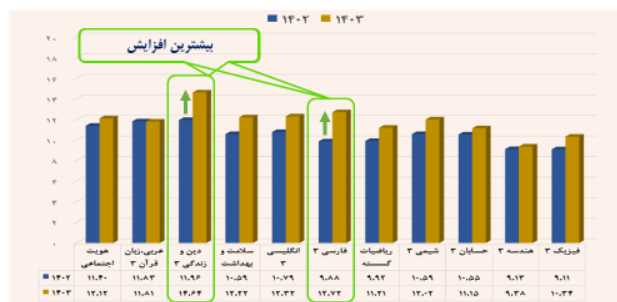

(تصویر شماره ۹)

گزارش آزمون نهایی پایه دوازدهم << تغییر روند توجه به دروس

رشته ریاضی: مقایسه میانگین نمرات آزمونهای نهایی خرداد ۱۴۰۳ با خرداد ۱۴۰۲؛ به تفکیک درس

(تصویر شماره ۱۰)

۴. تغییر اخیر: حذف تأثیر قطعی پایه دهم

در جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱۱/۰۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی تصمیم به حذف تأثیر قطعی معدل پایه دهم گرفته شد. این تغییر به منظور کاهش فشار روانی و اجرایی بر دانش‌آموزان، تمرکز بیشتر بر پایه‌های تحصیلی مهم‌تر (یازدهم و دوازدهم) و ایجاد انعطاف‌پذیری بیشتر برای تحقق عدالت آموزشی اتخاذ شد.

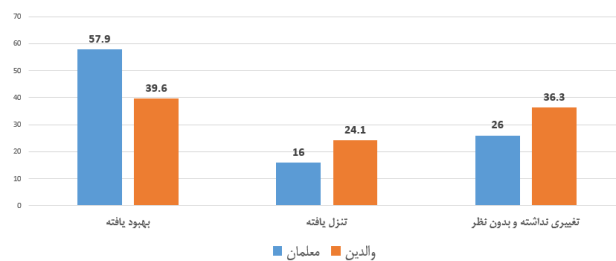
۵. بازخوردها و نظرسنجی‌ها

– نظرسنجی ایسپا: بر اساس نظرسنجی، بیشتر معلمان و درصد قابل توجهی از اولیای آنها مصوبه را گامی در مسیر بهبود فرآیند شناسایی داوطلبان مستعدتر، توانمندتر و شایسته‌تر برشمرده‌اند.

ارزیابی افکار عمومی ناظر بر اصل مصوبه

در مجموع در روش جدید سنجش، اعتبار سنجش و ارزیابی تحصیلی داوطلبان (برای شناسایی داوطلبان مستعدتر، توانمندتر، عمیق‌تر و شایسته‌تر) چه تغییری کرده است؟

(تصویر شماره ۱۱)

نظرسنجی ایسپا

– نظرات کارشناسان: رئیس شاخه ریاضی فرهنگستان علوم تأکید کرده است که این مصوبه توانسته است روش‌های یادگیری مفهومی و منطقی را در دانش‌آموزان تقویت کند.

ارزیابی بیرونی؛ بازخورد رئیس شاخه ریاضی گروه علوم پایه فرهنگستان علوم

نتایج نظرسنجی همایش «راهکارهای ارتقاء آموزشی ریاضی در مدارس» مورخ ۱۴۰۳/۰۴/۱۴:

- حمایت از برگزاری آزمون‌های نهایی کلاس‌های دهم، یازدهم و دوازدهم
- برآیند مثبت تعقیب کلاس‌های درسی دبیرستان‌ها توسط دانش آموزان
- پیگیری جدی‌تر برای فهم مطالب درسی روش‌های استدلالی و منطقی
- تغییر رویه سابق دانش آموزان برای تدریس تستی

نظرسنجی با مشارکت ۱۶۰ نفر به طور حضوری و ۱۳۴۰ نفر از دبیران کشور به طور مجازی

(تصویر شماره ۱۲)

۶. نتیجه‌گیری: مصوبه سیاست‌های سنجش و پذیرش، علی‌رغم چالش‌های موجود، توانسته است گام بلندی به سوی مرجعیت بخشی به نظام رسمی تعلیم و تربیت بردارد. تغییر اخیر در حذف تأثیر قطعی پایه دهم نیز نشان‌دهنده انعطاف‌پذیری شورا برای بهبود مستمر سیاست‌هاست. استمرار اجرای این مصوبه و اصلاحات تدریجی آن، می‌تواند نظام آموزش عالی کشور را متحول کند.